

Un esdeveniment major a Tarragona

Dij, 13/06/2019 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

(Armand Puig / [El Bon Pastor](#)) L'ordenació i presa de [possessió](#) del nou Arquebisbe de Tarragona, Dr. **Joan Planellas i Barnosell**, ha estat un esdeveniment major de les esglésies de Déu que tenen la seva seu a Catalunya i que hi peregrinen en la fe i en l'amor. La Catedral Metropolitana i Primada, rutil•lant i majestuosa, digna mare de les esglésies de l'antiga i l'actual Tarraconense, s'engalanava amb el seu tresor més gran: el poble sant de Déu que n'omplia les naus, el transepte i el presbiteri. Eren vora dues mil persones, entre les quals 270 ministres de l'altar –bisbes, preveres i diaques–, presidides de manera conjunta i conjuntada per l'Arquebisbe de Barcelona, el Cardenal **Joan-Josep Omella**, i el nou Arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas. Tot un signe dels nous temps, reblat per paraules amarades de l'Evangelí de Jesús, pronunciades pel Cardenal en la seva homília i pel Prímat en la seva [al•locució](#) final.

D'entrada, cal subratllar la gran litúrgia, retransmesa per diverses cadenes radiofòniques i 13TV, i coberta per una vintena de mitjans de comunicació. Ressorgia l'*ars celebrandi* encunyat pel Concili Tarraconense del 1995, caracteritzat alhora per la solemnitat no fastuosa per sí festiva, l'estil contingut i àgil per no eixarreit, la seriositat d'una ritualitat esponjada i impregnada de bellesa. El cor, l'orquestra i l'orgue sostenien el cant del poble de manera adequada i vibrant. La gentada que omplia la catedral estava en plena sintonia amb la celebració, i gairebé es tocava la pregària de l'assemblea i el pas alhora ferm i lleuger de l'Esperit. El ritual d'ordenació episcopal, intens i penetrant com l'espasa de l'apòstol Pau que el nou Arquebisbe ha fet gravar en el seu escut, es descabdellava amb ritme pausat després del corprenedor «Veni, creator Spiritus» a veus, anterior a les lletanies dels sants.

L'Església de Pau i Fructuós rebia el seu nou pastor en virtut de la imposició de mans i del vincle apostòlic segellat per la comunió amb el bisbe de Roma i amb els

bisbes presents, successors dels apòstols. Era la catolicitat de l'Església, que el bisbe Fructuós va expressar en l'hora suprema del martiri quan es va referir al cos eclesial estès d'Orient a Occident. Un Orient que estava representat per l'abat del monestir ortodox de Sant Nicolau de la Dalmerie (França), amic personal de l'Arquebisbe Joan. Tan sols un ecumenisme de la caritat podrà vèncer les forces que disgreguen el ramat del qual el Senyor Jesucrist és «el cap dels pastors» (Primera carta de Pere 5,4).

El lema episcopal del Dr. Joan Planellas, inspirat en *Lumen Gentium* 4, és aquest: *Spiritus iuvenem facit Ecclesiam*, «l'Esperit fa jove l'Església». Ell mateix el va explicar valent-se d'autoritats patristiques en la seva allocució final. L'Església no envelleix, no decandeix, no caduca. És com un arbre de fulla perenne, que verdea tant a l'estiu com a l'hivern, tant en temps de secada com en temps de bones collites. La joventut de l'Església no depèn de conjuntures històriques ni de moments aparentment favorables. Si l'Església es manté jove, és a dir, plena de força i vigoria és per la santedat que la impregna, per l'Evangelí que hi és predicat, viscut i testimoniats. El nou Arquebisbe va subratllar que la qualitat del testimoniats ve donada per la santedat que travessa el poble sant de Déu, d'una punta a l'altra, i que recull la fe dels més petits, dels pobres, els amics preferents de Jesús. Ressonen en aquests pensaments la crida a la santedat, expressada en la constitució del Vaticà II *Lumen Gentium* (cap. 5), i la visió del Papa sant Joan Pau II, reflectida en l'exhortació *Novo Millennio Ineunte* (núm. 29), on parla de l'Evangelí com el gran programa per a l'Església del segle XXI. El Dr. Planellas afirmava amb tota la seva convicció: «És la força de l'Evangelí amb totes les seves dimensions la que rejoyeneix l'Església». En efecte, és l'Evangelí de Jesús allò que l'Esperit fa recordar i fa entendre (vegeu Jn 14,26). Per això, mentre hi hagi qui porti la torxa de l'Evangelí i la faci brillar enmig del món amb una paraula salvadora i amiga i amb uns gestos de guarició i de proximitat, l'Església serà sempre jove. L'Església només pot envellir quan el do de l'Esperit s'esclerotitza, quan l'Evangelí es converteix en una simple doctrina del coneixement o quan domina una praxi que s'allunya de la «forma de vida» de Jesús i dels apòstols.

Ho ha posat de relleu el Papa **Francesc** en l'Exhortació apostòlica *Christus vivit*, posterior al Sínode dedicat als joves, que l'Arquebisbe Joan ha citat profusament en la seva allocució. Heus-ne ací una frase prou eloqüent: «L'Evangelí de Jesús preserva del naufragi espiritual». I encara, al·ludint a què vol dir que l'Església sigui eternament jove, el Papa afirma que això significa «no caure en la corrupció, no enorgullir-se, no convertir-se en secta» sinó «ser pobre, estar a prop dels darrers i dels descartats, lluitar per la justícia, deixar-se interpel·lar per la humilitat». Aquesta és l'elesiologia present en *Lumen Gentium* 8, que el nou Arquebisbe ha promogut en les seves publicacions i ha subratllat particularment en la seva allocució: «L'Església ha d'esdevenir servidora dels pobres, perquè ella s'ha d'emmirallar en Crist pobre i amic dels pobres i dels malalts, que són els seus predilectes».

Aquest és el sentit del terme «pastura» que el Cardenal Omella va glossar en la tercera part de la seva homilia. Una ordenació episcopal és un esdeveniment alhora litúrgic i pastoral de gran fondària eclesial. El fragment evangèlic que es va proclamar en l'ordenació del Dr. Planellas, Joan 21,15-17, refereix la triple resposta d'amor que Pere dona a Jesús vora el llac de Galilea, l'indret on el deixeble l'havia conegut. En l'últim sopar Jesús havia confirmat Pere en la missió d'enfortir els seus germans, l'havia portat pel camí de la fe (vegeu Lluc 23,32). Ara, en Joan 21, el camí triat és el de l'amor. El Cardenal va dir a l'ordenand:

«Jesús et demana que l'únic que cal és que li entreguis tota la vida». I, en la seva allocució, el nou Arquebisbe va respondre dient: «Vull que la meua vida entre vosaltres sigui una donació d'amor». El diàleg entre ambdós es va perllongar quan el Dr. Planellas va explicitar la mesura de l'amor pastoral, esmentat pel Cardenal, representant unes paraules de Sant Agustí: «“Pastura les meves ovelles” equival a dir “sofreix amb les meves ovelles”». És pastor de les ovelles del ramat de Jesucrist el qui sap patir per elles.

La celebració va tenir un altre punt de diàleg entre ordenand i ordenat a prop del «treball conjunt» entre les Esglésies que formen, respectivament, la província eclesiàstica Tarraconense i la província eclesiàstica de Barcelona. Aquesta expressió, «treball conjunt», pronunciada pel Cardenal Omella, va trobar resposta per part del nou Arquebisbe, el qual afirmà: «La unitat pastoral de les diòcesis amb seu a Catalunya és una dada essencial que exigeix un treball de conjunt, més enllà dels plantejaments estrictament diocesans». El Dr. Planellas continuà afirmant que el lloc propi des del qual s'ha d'impulsar el treball conjunt és la Conferència Episcopal Tarraconense, lloc on es retroben «sinodalment» les dues províncies eclesiàstiques i lloc des del qual cal impulsar «les estructures i les praxis interdiocesanes». El servei del primat i la sinodalitat manifestada en la llarga història de concilis provincials així ho demanen.

D'altra banda, l'articulació actual del país, en el qual s'ha imposat el model urbà de l'anomenada «Catalunya-ciutat», caracteritzat per les interconnexions i les xarxes de tot tipus al voltant de la gran ciutat que és Barcelona, no pot agafar l'Església catalana amb el pas canviat. Les problemàtiques diocesanes són semblants i la divisió entre diòcesis urbanes i rurals ja no és assumible en el marc d'una cultura global, que anivella persones i col·lectivitats. Cert que la història ha modelat les persones i els territoris pertanyents a una mateixa diòcesi, per ara les estructures de comunicació fan saltar barreres a nivell català, espanyol i europeu. El treball conjunt és, doncs, la resposta justa a l'actual situació social, econòmica i cultural.

En una paraula, l'ordenació episcopal del Dr. Planellas i Barnosell ha permès visualitzar la unitat pastoral de les diòcesis catalanes, com a realitat i com a projecte, i la sinodalitat propiciada per la Conferència Episcopal Tarraconense, formada pels bisbes de les dues províncies eclesiàstiques amb seu a Catalunya –a la qual cal afegir, en alguns camps, el treball pastoral conjunt realitzat amb la diòcesi de Mallorca. A les portes de la celebració dels vint-i-cinc anys del Concili Tarraconense del 1995, convocat per Mons. **Ramon Torrella**, ha retornat la figura senyera de l'arquebisbe **Josep Pont i Gol**, que va aplicar el Vaticà II fomentant l'esperit interdiocesà i erigint les corresponents estructures pastorals interdiocesanes –la més recent de les quals és sens dubte l'Ateneu Universitari Sant Pacià. Particularment, l'existència de la Càtedra de Teologia Pastoral que porta el nom de «Arquebisbe Josep Pont i Gol», inserida en la Facultat de Teologia de Catalunya (AUSP) i volguda per la Conferència Episcopal Tarraconense, és mostra d'una sensibilitat que cal promoure i fer créixer. La missió de l'Església és la de comunicar l'Evangelí enmig del món, com a principi d'unitat i harmonia de la humanitat sencera i com a servidora dels petits del Regne, els exclosos i els descartats. Aquest és el programa de sempre, que una Església sinodal i en comunió ha de proposar sense defallir i amb esperança, sostinguda per l'Esperit de Pentecosta. Aquesta és la idea de fons que va envoltar la magna celebració del propassat 8 de juny a la Catedral primada.

Des de la redacció de la revista *El Bon Pastor* desitgem un ministeri episcopal fecund al nou Metropolità de Tarragona, el Dr. Joan Planellas i Barnosell!

Armand Puig, *Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià*